

Số: 75/BC-VKSTC

Hà Nội, ngày 23 tháng 5 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả thực hiện Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 ngày 27/3/2023 về hoạt động chất vấn tại Phiên họp thứ 21 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội

Thực hiện Kế hoạch số 743/KH-UBTVQH15 ngày 26/02/2024 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc xem xét việc thực hiện các nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về giám sát chuyên đề và chất vấn từ đầu nhiệm kỳ Quốc hội khoá XV đến hết năm 2023, Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) tối cao báo cáo kết quả thực hiện Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 ngày 27/3/2023 về hoạt động chất vấn tại Phiên họp thứ 21 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội (Nghị quyết số 755) từ ngày 27/3/2023 đến 30/4/2024, như sau:

I. MỘT SỐ VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CÔNG TÁC TỔ CHỨC TRIỂN KHAI THỰC HIỆN

Quá trình thực hiện nhiệm vụ, ngành Kiểm sát nhân dân (KSND) luôn nhận được sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng, Quốc hội và việc phối hợp tạo điều kiện các bộ, ban ngành liên quan, góp phần giúp Ngành từng bước thực hiện và hoàn thành tốt các nhiệm vụ được Đảng, Quốc hội giao. Tuy nhiên, dự báo tình hình tội phạm vẫn diễn biến phức tạp, nhất là tội phạm trên không gian mạng, tội phạm phi truyền thống do việc ứng dụng công nghệ số phát triển nhanh nhưng công tác quản lý Nhà nước trong lĩnh vực này còn nhiều sơ hở; do ảnh hưởng tình hình kinh tế xã hội có nhiều khó khăn đã tác động tiêu cực dẫn đến gia tăng nhiều loại tội phạm; các tranh chấp dân sự, hành chính, kinh doanh thương mại kể cả có yếu tố nước ngoài ngày càng phức tạp, đa dạng. Mặc dù, Viện trưởng VKSND tối cao đã chỉ đạo quyết liệt, các đơn vị trong Ngành đề ra nhiều giải pháp cụ thể, thiết thực nhưng do những khó khăn, thách thức đã được Viện trưởng VKSND tối cao nhiều lần báo cáo, kiến nghị trước Quốc hội nhưng chưa được giải quyết triệt để, cũng đã gây ảnh hưởng đến chất lượng công tác của Ngành. Cụ thể:

Một là, ngày 22/02/2024, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 999/NQ-UBTVQH15 giao bổ sung 28 Kiểm sát viên cao cấp, 702 Kiểm sát viên sơ cấp của VKSND; tuy nhiên, tình hình tội phạm có chiều hướng gia tăng (trung bình 10%/năm), VKSND với nhiều nhiệm vụ tăng thêm, khối lượng công việc tăng gần 110% trong những năm qua, vì vậy gây áp lực rất lớn cho ngành KSND.

Hai là, chế độ, chính sách đối với ngành KSND còn bất cập, cụ thể là: Cùng thực hiện chức năng, nhiệm vụ với môi trường, tính chất công việc về cơ bản là như nhau, nhưng chế độ chính sách của Kiểm sát viên các cấp, Điều tra viên của Cơ quan điều tra VKSND tối cao lại khác biệt, chênh lệch khá lớn so với các Điều tra viên ở ngành Công an, Quân đội.

Ba là, sau gần 05 năm triển khai thực hiện Nghị quyết số 96/2029/QH14 ngày 27/11/2019 của Quốc hội, ngành KSND nhận thấy có một số chỉ tiêu được giao chưa phù hợp với tình hình và điều kiện thực tế của các cơ quan tư pháp nói chung và ngành KSND nói riêng như: chỉ tiêu kháng nghị phúc thẩm được chấp nhận đối với án hành chính; chỉ tiêu về kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm được chấp nhận; chỉ tiêu về giải quyết đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm;... mặc dù, Viện trưởng VKSND tối cao đã quyết liệt chỉ đạo toàn Ngành triển khai và áp dụng nhiều biện pháp để nâng cao chất lượng nhưng kết quả thực hiện vẫn gặp nhiều hạn chế.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT

1. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của Viện trưởng VKSND tối cao

Để thực hiện hiệu quả các chỉ thị, nghị quyết của Đảng và Nghị quyết số 755 của Quốc hội, bảo đảm thực hiện tốt hơn chức năng, nhiệm vụ của ngành Kiểm sát nhân dân, Viện trưởng VKSND tối cao chỉ đạo toàn Ngành thực hiện nghiêm các chỉ thị công tác năm 2023 và 2024, trong đó, yêu cầu toàn Ngành tập trung thực hiện các mục tiêu lớn đã đề ra, đồng thời thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, cụ thể:

Một là, tiếp tục giữ vững kỷ luật, kỷ cương, phát huy trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu các cấp Kiểm sát; nâng cao chất đội ngũ công chức, viên chức Viện kiểm sát các cấp cả về chính trị, pháp luật, chuyên môn nghiệp vụ và đạo đức nghề nghiệp đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ được giao

Viện trưởng VKSND tối cao yêu cầu Thủ trưởng các đơn vị, Viện trưởng và tập thể lãnh đạo Viện kiểm sát các cấp phải luôn thấm nhuần và quán triệt cán bộ lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: *“người cán bộ Kiểm sát phải công minh, chính trực, khách quan, thận trọng, khiêm tốn”*. Coi đây vừa là phẩm chất chính trị, phẩm chất đạo đức nghề nghiệp và là nguyên tắc, phương pháp công tác, phải nghiêm túc trong thực hiện nhiệm vụ. Chủ động và tăng cường phối hợp, có ý thức giữ gìn sự đoàn kết, nêu gương trong mọi mặt hoạt động; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo làm tốt công tác cán bộ, coi đây là một trong những biện pháp quan trọng nhằm bảo đảm thực hiện và hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ của đơn vị.

Ban cán sự đảng VKSND tối cao đã ban hành nhiều nghị quyết liên quan đến công tác cán bộ¹; trong đó, chú trọng việc quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ cấp chiến lược và thủ trưởng các đơn vị thuộc VKSND tối cao, người đứng đầu các cấp kiểm sát; gắn công tác xây dựng Đảng với xây dựng Ngành và giữ gìn uy tín, hình ảnh của Ngành, của cơ quan, đơn vị; tăng cường công tác luân chuyển, đào tạo cán bộ, chú ý lựa chọn cán bộ có năng lực, cán bộ trẻ, cán bộ nữ có triển vọng phát triển để phân công giao việc những lĩnh vực khó, địa bàn phức tạp để thử thách, nhằm xây dựng đội ngũ cán bộ lãnh đạo chủ

¹ Gồm: (1) Nghị quyết về công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ trọng tâm năm 2024 của Ban cán sự đảng VKSND tối cao; (2) Nghị quyết về tổ chức triển khai Kết luận số 50-KL/TW ngày 28/02/2023 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII trong ngành KSND; (3) Nghị quyết về việc điều chỉnh chức năng, nhiệm vụ và sắp xếp đội ngũ viên chức, người lao động của Tạp chí kiểm sát; (4) Nghị quyết về việc tổ chức quán triệt, triển khai thực hiện Kết luận số 62-KL/TW ngày 02/10/2023 của Bộ Chính trị về thực hiện Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của BCHTW về tiếp tục đổi mới hệ thống tổ chức và quản lý, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các đơn vị sự nghiệp công lập; (5) Nghị quyết phê duyệt tạm thời cơ cấu ngạch công chức chuyên viên, chuyên viên chính, kế toán viên chính ngành KSND và giao bổ sung chỉ tiêu nâng ngạch lên chuyên viên chính đối với Cục kế hoạch tài chính; (6) Nghị quyết về chủ trương sắp xếp, giới thiệu nhân sự tham gia cấp ủy cấp huyện, nhiệm kỳ 2025 -2030;...

chốt, nhất là người đứng đầu các cấp Kiểm sát đủ năng lực đảm đương nhiệm vụ với yêu cầu ngày càng cao trong giai đoạn hiện nay. Phối hợp với Ban cán sự đảng TAND tối cao ban hành nghị quyết liên tịch về việc tăng cường công tác phối hợp lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện chức năng, nhiệm vụ².

Chỉ đạo người đứng đầu các cấp Kiểm sát phổ biến, triển khai thực hiện nghiêm Quy định số 114-QĐ/TW ngày 11/7/2023 của Bộ Chính trị về kiểm soát quyền lực và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong công tác cán bộ; tập trung xây dựng và giữ gìn sự đoàn kết, nêu cao hơn nữa vai trò, trách nhiệm nêu gương. Tăng cường và kiểm soát việc chấp hành kỷ luật, kỷ cương trong thực thi công vụ, nhiệm vụ, chủ động hơn nữa công tác tự kiểm tra, thanh tra, coi công tác thanh tra là một trong những biện pháp quan trọng trong quản lý, điều hành của người đứng đầu nhằm kiểm soát quyền lực trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án để phòng chống tham nhũng, tiêu cực trong đơn vị³; chủ động phát hiện sai phạm của cán bộ trong đơn vị, xử lý nghiêm để làm gương, nghiêm cấm bao che hoặc bỏ qua vì thành tích thi đua của đơn vị⁴. Đồng thời, chú ý tạo môi trường, điều kiện để cán bộ yên tâm thực hiện nhiệm vụ, bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; thực hiện nghiêm Quy tắc chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp của người cán bộ kiểm sát.

Hai là, tăng cường trách nhiệm công tố, kiểm sát chặt chẽ các hoạt động tư pháp bảo đảm tuân thủ đúng quy định pháp luật; thực hiện tốt hơn nữa nhiệm vụ chống oan sai, chống bỏ lọt tội phạm

Ngành KSND tiếp tục xác định chống oan, sai, chống bỏ lọt tội phạm là nhiệm vụ chính trị quan trọng hàng đầu. Theo đó, Viện trưởng VKSND tối cao yêu cầu toàn Ngành phải tăng cường trách nhiệm công tố trong các hoạt động điều tra, truy tố, xét xử một cách thực chất hiệu quả, gắn công tố với hoạt động điều tra ngay từ giai đoạn thụ lý giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố, khi không rõ dấu hiệu của tội phạm hình sự thì thống nhất không thụ lý nguồn tin về tội phạm; cần trọng không hình sự hóa các quan hệ kinh tế, dân sự và ngược lại; chủ động đề ra các biện pháp nâng cao chất lượng công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát điều tra, truy tố, xét xử; bảo đảm việc tranh tụng phải có tính thuyết phục, thông qua tranh tụng để thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của Ngành, qua đó nâng cao được vị thế, uy tín, hình ảnh của Kiểm sát viên nói riêng, của ngành KSND nói chung; thực hiện nghiêm các nguyên tắc của pháp luật hình sự, trong đó chú trọng nguyên tắc “suy đoán vô tội”, “trọng chứng hơn trọng cung”, chuyên hóa chứng cứ kịp thời bảo đảm việc chứng minh tội phạm trong giải quyết các vụ án hình sự.

Tập trung giải quyết tốt các vụ án kinh tế, tham nhũng, chức vụ, nhất là các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực các cấp theo

² Nghị quyết số 01-NQLT/BCSĐ ngày 11/5/2023 của Ban cán sự đảng VKSND tối cao và Ban cán sự đảng TAND tối cao về việc tăng cường công tác phối hợp lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện chức năng, nhiệm vụ.

³ Ban hành: (1) Chỉ thị số 03/CT-VKSTC ngày 27/6/2023 về việc tăng cường công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong ngành KSND; (2) Quy tắc chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp người cán bộ Kiểm sát (Quyết định số 21/QĐ-VKSTC ngày 07/02/2023);...

⁴ Dự thảo Quy trình xử lý cán bộ sai phạm trong ngành KSND.

đổi, chỉ đạo, đồng thời ban hành chỉ thị, hướng dẫn thực hiện trong công tác này⁵; chủ động phối hợp các ngành liên quan trong giải quyết vụ án, vụ việc phức tạp, dư luận xã hội quan tâm, các vụ án gây bức xúc dư luận xảy ra trong lĩnh vực chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp, đấu giá, đấu thầu, lợi dụng tình hình dịch bệnh Covid-19 để trục lợi, đăng kiểm, “tín dụng đen”, mua bán người, mua bán dữ liệu thông tin cá nhân, tội phạm trên không gian mạng,...; tích cực phối hợp với các cơ quan trong công tác giám định, định giá nhằm kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc⁶; tham mưu cấp ủy địa phương ban hành Nghị quyết lãnh đạo, chỉ đạo giải quyết những vấn đề khó, phức tạp trong công tác tư pháp; đặc biệt chú ý công tác thu hồi tài sản Nhà nước bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án. Các Viện kiểm sát địa phương chủ động phối hợp với Cơ quan điều tra nhằm kiểm sát chặt chẽ, kịp thời, đầy đủ, đúng quy định trong việc thụ lý và giải quyết nguồn tin về tội phạm, nhất là nguồn tin do công an cấp xã thụ lý giải quyết; phối hợp kiểm sát chặt chẽ ngay từ đầu và xuyên suốt trong quá trình khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án; tiếp tục triển khai áp dụng nhiều giải pháp nhằm hạn chế việc trả hồ sơ yêu cầu điều tra nhiều lần, nhất là do lỗi chủ quan của Kiểm sát viên⁷. Tiếp tục thực hiện tốt việc phối hợp với các cơ quan tố tụng rà soát, giải quyết án tạm đình chỉ⁸.

Chủ động đề ra các biện pháp thiết thực, các giải pháp cụ thể nhằm đạt kết quả cao hơn trong công tác kiểm sát hoạt động tư pháp; nâng cao chất lượng công tác kiểm sát việc giải quyết vụ án hành chính, vụ việc dân sự, kinh doanh thương mại, lao động và những việc khác theo quy định pháp luật, xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm đột phá của toàn Ngành trong năm 2024, từ đó yêu cầu các đơn vị chủ động, tích cực, quyết liệt đề ra các biện pháp phù hợp khắc phục ngay những hạn chế, yếu kém của khâu công tác này, phấn đấu đạt và vượt chỉ tiêu Quốc hội giao; tập trung giải quyết đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm, đơn khiếu nại về oan, sai và yêu cầu bồi thường thiệt hại trong tố tụng hình sự thuộc thẩm quyền. Phối hợp chặt chẽ với cơ quan hữu quan, giải quyết khách quan, toàn diện, triệt để đối với các vụ, việc khiếu kiện đông người, phức tạp, các “điểm nóng”, góp phần giữ vững an ninh, chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Cơ quan điều tra VKSND tối cao đề ra biện pháp nâng cao chất lượng hoạt động của Cơ quan điều tra và Điều tra viên, kịp thời khắc phục dứt điểm một số

⁵ Gồm: (1) Chỉ thị số 04/CT-VKSTC ngày 07/11/2023 về công tác kiểm sát giải quyết các vụ án, vụ việc tham nhũng, chức vụ, kinh tế; (2) Tiêu chí phân loại, xử lý các vụ án liên quan đến Cục Đăng kiểm Việt Nam và các trung tâm đăng kiểm địa phương; (3) Ban hành Sổ tay Kiểm sát viên thực hành quyền công tố, kiểm sát việc khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử sơ thẩm án tham nhũng, chức vụ;...

⁶ Bên cạnh công tác phối hợp với các bộ, ban ngành có chức năng, nhiệm vụ trong công tác giám định, VKSND tối cao đã chủ động hoàn thiện Quy chế tổ chức và hoạt động của Phòng Giám định kỹ thuật hình sự, chuẩn bị các điều kiện cần thiết về cơ sở vật chất, cán bộ đáp ứng nhu cầu về giám định âm thanh, hình ảnh của hoạt động tố tụng trong giải quyết vụ án hình sự.

⁷ Như: Yêu cầu thực hiện nghiêm Chỉ thị số 05/CT-VKSTC ngày 27/4/2020 của VKSND tối cao về tăng cường trách nhiệm công tố trong giải quyết các vụ án hình sự, gắn công tố với hoạt động điều tra, đáp ứng yêu cầu đấu tranh phòng, chống tội phạm và Thông tư liên tịch số 02/2017 ngày 21/12/2017 quy định về mối quan hệ phối hợp giữa các Cơ quan tố tụng trong việc trả hồ sơ điều tra bổ sung; tăng cường các giải pháp chống oan sai, bỏ lọt tội phạm theo tinh thần hoạt động công tố cần được thực hiện sớm hơn, chủ động hơn, sâu sát hơn, gắn công tố với hoạt động điều tra. Đồng thời, tổ chức các lớp tập huấn liên ngành bồi dưỡng kiến thức chung cho các Điều tra viên, Kiểm sát viên về một số quy định mới nhất là về các quy định pháp luật còn vướng mắc khi áp dụng, tội phạm phi truyền thống.

⁸ Ngày 08/8/2023, VKSND tối cao, Bộ Công an, TAND tối cao, Bộ Quốc phòng, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài chính và Bộ Tư pháp đã phối hợp tổ chức Hội nghị liên ngành sơ kết 3 năm triển khai thực hiện Thông tư liên tịch số 01/2020 ngày 01/6/2020. Đến ngày 09/11/2023, Viện trưởng VKSND tối cao đã ban hành Chỉ thị số 05/CT-VKSTC về tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác quản lý, giải quyết các vụ việc, vụ án hình sự tạm đình chỉ trong Ngành.

tồn tại, hạn chế trong thời gian qua⁹. Chủ động công tác tiếp nhận, thu thập, xử lý nguồn tin về tội phạm xâm phạm hoạt động tư pháp làm tăng hiệu quả hoạt động đấu tranh phòng, chống tội phạm ở tất cả các lĩnh vực hoạt động tư pháp thuộc thẩm quyền điều tra¹⁰; nâng cao chất lượng và tiến độ giải quyết tin báo, tố giác tội phạm liên quan đến các hoạt động tư pháp; xác định những khâu, lĩnh vực công tác gây bức xúc, có nhiều vi phạm trong hoạt động tư pháp thời gian qua để tập trung phát hiện, điều tra, xử lý nghiêm, qua đó góp phần chấn chỉnh hoạt động của các cơ quan tư pháp.

Ba là, tăng cường công tác xây dựng, hướng dẫn thi hành pháp luật

Toàn Ngành phối hợp chặt chẽ, thực hiện nghiêm chương trình xây dựng luật, pháp lệnh của Quốc hội, tích cực tham gia góp ý, thẩm tra và chỉnh lý các luật liên quan trực tiếp đến hoạt động của Ngành¹¹; chủ trì, phối hợp tham mưu xây dựng, hoàn thiện thể chế để VKSND thực hiện tốt chức năng thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp¹²; nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện pháp luật để tăng cường trách nhiệm công tố trong hoạt động điều tra, tăng cường kiểm soát bên trong việc thực hành quyền công tố¹³. Tiến hành sơ kết thực tiễn thi hành quy định của Luật Tổ chức VKSND năm 2014, Bộ luật tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021)¹⁴; chủ động phối hợp với TAND tối cao và các cơ quan có liên quan trong việc xây dựng, ban hành các văn bản quy phạm pháp luật hướng dẫn thi hành pháp luật nhằm bảo đảm thống nhất trong nhận thức và áp dụng pháp luật¹⁵; tích cực phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan trong việc hướng dẫn, giải đáp vướng mắc về nhận thức áp dụng pháp luật trong thực tiễn thực hành quyền công tố, kiểm sát hoạt động tư pháp; thực hiện tốt công tác hướng dẫn nghiệp vụ và trả lời thỉnh thị nhằm tháo gỡ kịp thời khó khăn, vướng mắc của Viện kiểm sát cấp dưới¹⁶.

Bốn là, tiếp tục triển khai các nhiệm vụ đột phá về ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số trong Ngành để nâng cao chất lượng trong công tác quản lý, chỉ đạo điều hành và công tác thống kê, lưu trữ, bảo đảm khai thác, sử dụng dữ liệu hiệu quả phục vụ công tác chuyên môn

⁹ Nghiên cứu, sửa đổi Quy chế tổ chức và hoạt động của Cơ quan điều tra VKSND tối cao ban hành kèm theo Quyết định số 208/QĐ-VKSTC-C1 ngày 28/5/2019 của Viện trưởng VKSND tối cao.

¹⁰ Tiến hành sửa đổi Quy chế tiếp nhận, thu thập, quản lý, xử lý và giải quyết nguồn tin về tội phạm thuộc thẩm quyền của Cơ quan điều tra VKSND tối cao, ban hành theo Quyết định số 565/QĐ-VKSTC ngày 29/12/2017 của Viện trưởng VKSND tối cao.

¹¹ Như: Dự án Luật Tổ chức TAND (sửa đổi); Dự án Luật Tư pháp người chưa thành niên; Dự án Luật Phòng, chống mua bán người;...

¹² Như: (1) Thông tư liên tịch giữa Bộ Công an, VKSND tối cao, TAND tối cao quy định về phối hợp trao đổi thông tin trong điều tra, truy tố, xét xử tội rửa tiền, tài trợ khủng bố; (2) Thông tư liên tịch quy định quan hệ phối hợp và trách nhiệm trong hoạt động trung cầu giám định tư pháp; (3) Thông tư liên tịch quy định quan hệ phối hợp thực hiện một số hoạt động hợp tác quốc tế trong tố tụng hình sự; (4) Quy định về lập, quản lý, sử dụng hồ sơ kiểm sát việc giải quyết các vụ, việc dân sự, hôn nhân và gia đình, kinh doanh, thương mại, lao động trong Ngành;...

¹³ Đề án “Hoàn thiện cơ chế để tăng cường kiểm soát bên trong việc thực hành quyền công tố”.

¹⁴ VKSND tối cao đã tổ chức 02 hội thảo về rà soát, đánh giá 08 năm thi hành Luật Tổ chức VKSND năm 2014 và rà soát, đánh giá 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự.

¹⁵ Như: (1) Nghị quyết của Hội đồng Thẩm phán TAND tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định tại Điều 313 Bộ luật hình sự; (2) Nghị quyết của Hội đồng Thẩm phán TAND tối cao hướng dẫn áp dụng một số quy định của Bộ luật Hình sự về thời hiệu thi hành bản án, miễn chấp hành hình phạt, giảm thời hạn chấp hành hình phạt, hoãn chấp hành hình phạt tù, tạm đình chỉ chấp hành hình phạt tù; (3) Nghị quyết hướng dẫn áp dụng một số quy định của pháp luật trong giải quyết vụ việc về hôn nhân và gia đình;...

¹⁶ Như: (1) Công văn số 1120/VKSTC-V14 ngày 28/3/2023 về việc tổng hợp, giải đáp khó khăn, vướng mắc, kiến nghị, đề xuất của các đơn vị, Viện kiểm sát các cấp trong 03 năm (2020-2022); (2) Công văn số 2160/VKSTC-V14 ngày 05/6/2023 về việc giải đáp một số khó khăn, vướng mắc liên quan đến quy định của Bộ luật Hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự, thi hành tạm giữ và thi hành án hình sự;...

Toàn Ngành tiếp tục xác định chuyển đổi số là mục tiêu số một của ngành KSND năm 2023, 2024 và các năm tiếp theo, đồng thời là khâu đột phá trọng tâm năm 2024 và năm 2025 của toàn Ngành nhằm góp phần nâng cao năng lực quản lý, chỉ đạo điều hành và công tác chuyên môn nghiệp vụ theo hướng chuyên nghiệp, minh bạch, tăng năng suất chất lượng lao động của mỗi cá nhân, đơn vị¹⁷.

Viện trưởng VKSND tối cao giao cho người đứng đầu các cấp Kiểm sát trực tiếp chịu trách nhiệm trong triển khai thực hiện ứng dụng công nghệ số, bảo mật để đem lại kết quả trong công tác quản lý, chỉ đạo và điều hành, công tác chuyên môn, nghiệp vụ; chú ý đến công tác bảo mật thông tin tài liệu, dữ liệu công tác trong thực hiện nhiệm vụ của đơn vị và trong quá trình ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động của Viện kiểm sát¹⁸. Ký kết thỏa thuận hợp tác với Tập đoàn Bưu chính - Viễn thông Việt Nam về chuyển đổi số trong ngành KSND giai đoạn 2023-2027. Ban hành Kế hoạch về đào tạo quản trị mạng, an toàn thông tin theo chứng chỉ quốc tế cho công chức làm công tác công nghệ thông tin trong toàn Ngành¹⁹. Nghiên cứu, xây dựng nền tảng số về đào tạo trực tuyến cho phép công chức có thể tự học, nghiên cứu các tài liệu chuyên môn nghiệp vụ, tài liệu về chuyển đổi số ở mọi lúc, mọi nơi²⁰; đẩy nhanh tiến độ, sớm đưa vào hoạt động nền tảng quản lý án hình sự ngành KSND phục vụ việc xử lý án hình sự trên môi trường số và bàn làm việc số của Ngành, từng bước tích hợp các ứng dụng số dùng chung của Ngành; triển khai thí điểm phần mềm Phòng họp không giấy, bổ sung các yêu cầu chỉnh sửa, đã hợp với đơn vị nhà thầu, đơn vị tư vấn giám sát²¹; tiếp tục triển khai dự án ứng dụng công nghệ thông tin,... Hoàn thành tổng hợp, kiểm tra số liệu và xây dựng các báo cáo thống kê theo quy định²². Tổ chức Hội nghị của Ban Chỉ đạo chuyển đổi số ngành KSND và Hội thảo trực tuyến trao đổi kinh nghiệm về công tác ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số tại VKSND Trung Quốc.

Năm là, tiếp tục mở rộng hợp tác quốc tế; đổi mới công tác thi đua, khen thưởng bảo đảm thực chất, hiệu quả hơn; đẩy mạnh công tác tuyên truyền; tăng cường nguồn kinh phí, cơ sở vật chất và công tác quản lý, sử dụng tài chính, tài sản công

Tiếp tục mở rộng hợp tác quốc tế, chủ động, tích cực trao đổi, đàm phán, ký kết các hiệp định tương trợ tư pháp về hình sự; nhất là đối với các nước láng giềng truyền thống, nước có nhiều công dân Việt Nam sinh sống, học tập, làm

¹⁷ Gồm: (1) Nghị quyết số 129/BCS-NQ ngày 01/4/2024 của Ban Cán sự đảng VKSND tối cao về chuyển đổi số của ngành KSND đến năm 2025, định hướng đến năm 2030; (2) Kế hoạch số 221/KH-VKSTC ngày 15/12/2023 của VKSND tối cao về chuyển đổi số ngành KSND năm 2024.

¹⁸ VKSND tối cao xây dựng Hướng dẫn bảo đảm an toàn, an ninh mạng trong việc số hóa hồ sơ, tài liệu lưu trữ, với mục đích cung cấp tài liệu hướng dẫn cho VKSND các cấp thực hiện việc số hóa hồ sơ, tài liệu lưu trữ chứa bí mật nhà nước bằng hình thức giao nhận trực tiếp và trên môi trường mạng. Đồng thời, yêu cầu toàn bộ công chức chuyên trách về Công nghệ thông tin thực hiện đầy đủ các yêu cầu của Bộ Thông tin và Truyền thông nhằm tăng cường triển khai hoạt động bảo đảm an toàn thông tin mạng: rà soát các hệ thống thông tin, bảo đảm các hệ thống thông tin được triển khai đầy đủ các biện pháp bảo vệ theo cấp độ; rà soát, kiểm tra và bóc gỡ các phần mềm độc hại cho toàn bộ máy chủ, máy trạm cho toàn bộ hệ thống mạng,...

¹⁹ Kế hoạch số 217/KH-VKSTC ngày 15/11/2023.

²⁰ Thực hiện việc thí điểm mô hình chuyển đổi số gồm: phối hợp với VNPT cài đặt SSO, triển khai mô hình phòng họp thông minh, nền tảng “Bàn làm việc số” dùng chung, mạng internet không dây dùng chung, tiếp nhận các trang thiết bị công nghệ thông tin để thực hiện thí điểm mô hình chuyển đổi số.

²¹ Ngày 20/3/2024, VKSND tối cao tổ chức triển khai, đào tạo về nội dung, tính năng của “Hệ thống phòng họp không giấy”.

²² Như: Báo cáo thống kê định kỳ; thống kê hình sự liên Ngành; thống kê người dưới 18 tuổi là bị hại trong các vụ án hình sự; thống kê giám định tư pháp hình sự; thống kê những người bị Tòa án tuyên phạt tù hình; thống kê người dưới 18 tuổi phạm tội;...

việc và với những nước có mối quan hệ kinh tế lớn, quan hệ đối tác chiến lược, toàn diện²³; tăng cường tổ chức, tham dự các diễn đàn, hội nghị, hội thảo, tập huấn trực tiếp và trực tuyến, nhằm nâng cao hiệu quả trong công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm²⁴; phối hợp với các đơn vị trong Ngành tăng cường hợp tác với Viện kiểm sát, Viện công tố các nước trong công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ²⁵. Đặc biệt, VKSND tối cao đã chủ trì, phối hợp với các đơn vị có liên quan tổ chức thành công Hội nghị Viện trưởng Viện kiểm sát, Viện công tố các nước ASEAN - Trung Quốc lần thứ 13 tại Việt Nam.

VKSND tối cao ban hành nghị quyết về lãnh đạo công tác thi đua, khen thưởng trong ngành KSND²⁶ và Chỉ thị về việc phát động phong trào thi đua yêu nước trong toàn ngành KSND với chủ đề “*Đoàn kết, đổi mới, vượt khó, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ năm 2024*”²⁷, trong đó, yêu cầu toàn ngành Kiểm sát nhân dân tiếp tục quán triệt, thực hiện hiệu quả “*Lời kêu gọi thi đua ái quốc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*”, các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác thi đua, khen thưởng; tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức tổ chức phong trào thi đua, coi thi đua là động lực trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ, lấy kết quả thi đua làm căn cứ đánh giá cán bộ, nhất là trong thực hiện những nhiệm vụ trọng tâm, đột phá của Ngành; xây dựng các phong trào thi đua gắn với nhiệm vụ chính trị của Ngành nhằm lan toả mạnh mẽ trong từng cấp, từng đơn vị trong toàn Ngành; kịp thời biểu dương những điển hình tiên tiến, xuất sắc để tạo động lực phấn đấu thi đua trong toàn Ngành²⁸.

Chỉ đạo các cơ quan báo chí của Ngành kịp thời thông tin, tuyên truyền về hoạt động công tác lãnh đạo, chỉ đạo các hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ trong toàn Ngành nhất là nội dung liên quan đến xét xử “đại án” xảy ra tại Công ty Việt Á, Tập đoàn Tân Hoàng Minh, Tập đoàn FLC, Tập đoàn Vạn Thịnh Phát và các đơn vị, tổ chức liên quan đáp ứng yêu cầu của Ngành theo quy định của pháp luật; tăng cường công tác thông tin tuyên truyền về hình ảnh người cán bộ Kiểm sát trong công tác đấu tranh phòng, chống vi phạm và tội phạm; phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam sản xuất, phát sóng bộ phim truyền hình dài tập nhằm tuyên truyền về ngành KSND.

Toàn Ngành chủ động trong việc quản lý, sử dụng tiết kiệm, hiệu quả nguồn tài chính công và tài sản công²⁹; đẩy mạnh giải ngân vốn đầu tư công gắn

²³ VKSND tối cao tổ chức ký Hiệp định tương trợ tư pháp về hình sự với Cộng hòa Ác-hen-ti-na, Cộng hòa I-ta-li-a, Cộng hòa Hồi giáo I-ran, Cộng hòa Séc và Các Tiểu Vương quốc Ả-rập Thống nhất (UAE); đàm phán thành công Hiệp định tương trợ tư pháp về hình sự với Vương quốc Ma-rốc và Cộng hòa Xinh-ga-po;...

²⁴ Như: (1) Tập huấn Điều tra tội phạm trên không gian mạng; (2) Tập huấn về công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát việc giải quyết các vụ án liên quan đến mua bán người; (3) Hội thảo về kỹ năng điều tra và lấy lời khai; (4) Hội thảo về công tác tương trợ tư pháp về hình sự; (5) Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm giữa Đức và Việt Nam về kiểm sát, giải quyết các vụ việc về hôn nhân và gia đình đối với phụ nữ và trẻ em gái;...

²⁵ Tổ chức khóa tập huấn, đào tạo như: (1) Tập huấn cho cán bộ nòng cốt trong phòng chống buôn bán trái phép động vật hoang dã về chứng cứ và chứng minh trong giải quyết các vụ án vi phạm quy định về bảo vệ động vật hoang dã; (2) Đào tạo thu hồi tài sản trong bối cảnh chống rửa tiền và chống tài trợ khủng bố; (3) Đào tạo nâng cao về điều tra tội phạm trên không gian mạng trong khuôn khổ hợp tác với Đại sứ quán Hoa Kỳ;...

²⁶ Nghị quyết số 109-NQ/BCSD ngày 18/12/2023 của Ban cán sự đảng VKSND tối cao.

²⁷ Chỉ thị số 02/CT-VKSTC ngày 20/12/2023.

²⁸ Viện trưởng VKSND tối cao đã quyết định khen thưởng cho 4.609 tập thể, các nhân có thành tích xuất sắc trong công tác.

²⁹ Ban hành Chương trình số 02/CT-VKSTC ngày 27/02/2024 về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí ngành KSND năm 2024 theo Chương trình tổng thể của Chính phủ.

với việc tuân thủ trình tự, thủ tục về đầu tư và chất lượng công trình³⁰; bảo đảm chất lượng hàng hoá đầu tư, mua sắm; tăng cường công tác hướng dẫn, kiểm tra việc quản lý, sử dụng tài chính, tài sản công và xử lý nghiêm nếu phát hiện sai phạm; kịp thời tham mưu giải pháp, tháo gỡ những vướng mắc trong việc bảo đảm nguồn kinh phí đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ tăng thêm của VKSND theo quy định của pháp luật³¹.

2. Kết quả công tác thực hiện chức năng, nhiệm vụ

2.1. Công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp³²

Trong kỳ, ngành Kiểm sát đã thụ lý kiểm sát việc giải quyết 179.837 nguồn tin về tội phạm (tăng 2,4%), bảo đảm 100% nguồn tin về tội phạm được kiểm sát chặt chẽ ngay từ khi thụ lý đến giải quyết xong; đã kiểm sát 150.922 vụ/244.229 bị can (tăng 11,8% số vụ và 12,8% số bị can), bảo đảm kiểm sát 100% vụ án hình sự ngay từ khi khởi tố vụ án. Các cấp Kiểm sát đã yêu cầu Cơ quan điều tra khởi tố 952 vụ/1.186 bị can (tăng 22,6% số vụ và 40% số bị can); hủy bỏ 78 quyết định không khởi tố vụ án (tăng 25,8%), 52 quyết định khởi tố vụ án thiếu căn cứ pháp luật; không phê chuẩn 564 lệnh, quyết định áp dụng biện pháp ngăn chặn (tăng 13%); trực tiếp hủy 579 quyết định tạm giữ, 26 quyết định tạm đình chỉ, đình chỉ vụ án không có căn cứ hoặc trái pháp luật của Cơ quan điều tra; yêu cầu Cơ quan điều tra bắt tạm giam 181 bị can theo đúng quy định pháp luật (tăng 86,5%).

Kết quả, tỷ lệ người bị bắt, tạm giữ sau đó chuyển xử lý hình sự đạt 99%; số vụ án Viện kiểm sát truy tố đúng thời hạn đạt tỷ lệ 100%, vượt 10% và số bị can Viện kiểm sát truy tố đúng tội danh đạt tỷ lệ 99,99% vượt 4,99% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội. Thông qua công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát hoạt động tư pháp, Viện kiểm sát kịp thời phát hiện nhiều vi phạm, ban hành 6.758 kiến nghị yêu cầu các cơ quan khắc phục và áp dụng các biện pháp phòng ngừa vi phạm, tội phạm (tăng 8,6%), tỷ lệ kiến nghị được chấp nhận đạt 99,8%; 835 kháng nghị phúc thẩm; số kháng nghị được Hội đồng xét xử chấp nhận đạt tỷ lệ 76,8% (tăng 7,8%), vượt 6,8% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội; đã ban hành 138 kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm, số kháng nghị được Hội đồng xét xử chấp nhận đạt tỷ lệ 78,7% (tăng 8,7%), vượt 3,7% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội.

Tiếp tục quán triệt, thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Bộ Chính trị, các kết luận của Tổng Bí thư, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Chủ động phối hợp chặt chẽ với các cơ quan tiền hành tố tụng đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý nghiêm các vụ án hình sự về kinh tế, tham nhũng, chức vụ, nhất là các vụ án do Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo, bảo đảm yêu cầu vừa nghiêm trị, vừa khoan hồng theo hướng xử lý nghiêm người chủ mưu cầm đầu, có động cơ vụ lợi để răn đe, giáo dục chung; đồng thời phân hóa, tạo điều kiện cho chủ thể

³⁰ Ban hành Công văn số 200/VKSTC-C3 ngày 12/01/2024 về việc đôn đốc và thực hiện quyết toán các dự án hoàn thành đến kỳ hạn theo quy định, không để tình trạng nợ đọng hồ sơ quyết toán và chậm quyết toán.

³¹ Quyết định số 01/QĐ-VKSTC ngày 02/01/2024 về việc ủy quyền phân bổ, giao và điều chỉnh dự toán ngân sách nhà nước năm 2024 cho các đơn vị trong Ngành.

³² Có so sánh với cùng kỳ trong giai đoạn từ 27/3/2022 đến 30/4/2023.

sai phạm khắc phục hậu quả, giảm nhẹ cho người vi phạm do chấp hành mệnh lệnh, không vụ lợi nhằm làm tốt hơn việc thu hồi tài sản Nhà nước bị tham nhũng, thất thoát; bảo đảm hiệu quả phòng chống tội phạm, vừa có trọng tâm, trọng điểm, có răn đe, giáo dục, vừa nhân văn, thuyết phục³³; phối hợp chặt chẽ với cơ quan chức năng trong việc áp dụng các biện pháp thu hồi tài sản trong các vụ án về tham nhũng, kinh tế³⁴;...

Công tác điều tra tội phạm của Cơ quan điều tra VKSND tối cao có chuyển biến tích cực, các chỉ tiêu cơ bản đều vượt so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội, như: tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm thuộc thẩm quyền đạt tỷ lệ 82,4%, vượt 12,4%; tỷ lệ điều tra khám phá các loại tội phạm rất nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng đạt tỷ lệ 97,1%, vượt 7,1%; tỷ lệ thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng của Cơ quan điều tra VKSND tối cao đạt 90,1%, vượt 30,1%; hoạt động điều tra đúng quy định pháp luật, không để xảy ra oan, sai. Qua đó, đã khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử nhiều vụ án xâm phạm hoạt động tư pháp, góp phần xây dựng hệ thống cơ quan tư pháp trong sạch, vững mạnh.

Công tác kiểm sát các hoạt động tư pháp có nhiều kết quả tích cực: ngành Kiểm sát xác định công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc dân sự, hôn nhân và gia đình, kinh doanh, thương mại, lao động là nhiệm vụ trọng tâm đột phá³⁵; tiếp tục thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm thực hiện tốt công tác kiểm sát giải quyết các vụ, việc dân sự, hành chính³⁶, thi hành án dân sự³⁷; triển khai những biện pháp, giải pháp nhằm khắc phục những tồn tại mà Ủy ban Tư pháp đã kiến nghị, nâng cao chất lượng công tác kiểm sát việc giảm thời hạn chấp hành án phạt tù và tha tù trước thời hạn có điều kiện; ban hành các hướng dẫn về công tác kiểm sát việc tạm giữ, tạm giam và thi hành án hình sự³⁸.

³³ Điển hình: (1) Vụ Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại Bệnh viện Thủ Đức; (2) Vụ Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại Công ty Việt Á; (3) Vụ Lừa đảo chiếm đoạt tài sản xảy ra tại Tập đoàn Tân Hoàng Minh; (4) Vụ Tham ô tài sản xảy ra tại Tập đoàn Vạn Thịnh Phát và Ngân hàng SCB; (5) Vụ Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại Ban Quản lý dự án công trình xây dựng Y tế tỉnh Bắc Ninh (AIC Bắc Ninh);...

³⁴ Một số vụ án thu hồi tài sản cao, như: (1) Vụ Nhận hối lộ xảy ra tại tỉnh Lâm Đồng và một số địa phương liên quan; Cơ quan điều tra đã thu 350.674 tỷ đồng; (2) Vụ Lừa đảo chiếm đoạt tài sản xảy ra tại Công ty TNHH Thương mại Dịch vụ khách sạn Tân Hoàng Minh và các đơn vị có liên quan, các bị can tự nguyện nộp 4.004 tỷ đồng; (3) Vụ Vi phạm quy định về đấu thầu gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại Công ty Việt Á, Bộ Y tế, Bộ Khoa học và Công nghệ và các CDC, Cơ quan điều tra đã thu hồi hơn 1.670 tỷ đồng;...

³⁵ Chỉ thị số 01/CT-VKSTC ngày 18/12/2023; Kế hoạch số 91/KH-VKSTC ngày 19/4/2024 về thực hiện nhiệm vụ trọng tâm đột phá nhằm nâng cao chất lượng công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ án hành chính, vụ việc dân sự của ngành KSND năm 2024 và các năm tiếp theo.

³⁶ Như: (1) Hướng dẫn về kiểm sát việc giải quyết các vụ án dân sự tranh chấp hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất, hợp đồng tặng cho quyền sử dụng đất; (2) Hướng dẫn về kiểm sát việc giải quyết các vụ án tranh chấp chia tài sản chung của vợ chồng khi ly hôn; giải đáp khó khăn, vướng mắc trong công tác kiểm sát việc giải quyết các vụ, việc dân sự, hôn nhân và gia đình; (3) Hướng dẫn số hướng dẫn một số nội dung về hoạt động kiểm sát việc giải quyết các vụ án kinh doanh, thương mại có yếu tố nước ngoài;...

³⁷ VKSND tối cao ban hành Quy định về quy trình, kỹ năng kiểm sát hoạt động bán đấu giá tài sản thi hành án (ban hành kèm theo Quyết định số 308/QĐ-VKSTC ngày 29/8/2023 của Viện trưởng VKSND tối cao) và Kế hoạch số 03/KH-V11 ngày 22/2/2024 về việc tổng kết 07 năm thực hiện Quy chế công tác kiểm sát thi hành án dân sự, thi hành án hành chính. Đồng thời, ban hành 27 kiến nghị đối với Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân các cấp yêu cầu chấn chỉnh, khắc phục vi phạm, có biện pháp chỉ đạo thi hành các bản án hành chính đã có hiệu lực pháp luật.

³⁸ Gồm: (1) Hướng dẫn một số nội dung cơ bản kiểm sát thí điểm mô hình tổ chức hoạt động tại khu lao động, hướng nghiệp, dạy nghề cho phạm nhân ngoài trại giam theo Nghị quyết của Quốc hội; (2) Hướng dẫn kiểm sát việc quản lý và thực hiện chế độ đối với phạm nhân chấp hành án tại nhà tạm giữ, trại tạm giam; (3) Hướng dẫn một số hoạt động kiểm sát thi hành án phạt tù đối với phạm nhân có quốc tịch nước ngoài chấp hành án tại Việt Nam; (4) Hướng dẫn kiểm sát việc xem xét, quyết định hoãn, miễn, tạm đình chỉ chấp hành quyết định đưa người nghiện ma túy từ đủ 12 tuổi đến dưới 18 tuổi vào cơ sở cai nghiện bắt buộc của TAND.

Kết quả, đã thụ lý kiểm sát 601.887 vụ, việc dân sự, hành chính, kinh doanh thương mại, lao động (*tăng 7,1%*) và 266.002 người bị tạm giữ, tạm giam (*tăng 8,2%*); ngành Kiểm sát đã phát hiện nhiều vi phạm và ban hành 1.879 kháng nghị phúc thẩm (*tăng 5,4%*), Hội đồng xét xử chấp nhận *đạt tỷ lệ 77,2%, vượt 7,2% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội*³⁹; 459 kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm⁴⁰; ban hành 8.373 kiến nghị yêu cầu khắc phục vi phạm và được chấp nhận *99,6%%, vượt 19,6% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội*.

Thông qua công tác kiểm sát hoạt động tư pháp, ngành Kiểm sát đã phát hiện nhiều vi phạm và ban hành kháng nghị, kiến nghị. Chất lượng kháng nghị, kiến nghị đạt, vượt so với chỉ tiêu của Quốc hội, góp phần quan trọng bảo đảm hoạt động tư pháp tuân thủ chặt chẽ các quy định của pháp luật, hạn chế sai sót, bảo đảm quyền con người, quyền công dân,...

Thụ lý 22.716 đơn/10.907 việc đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm các vụ án hình sự, dân sự, hành chính, qua đó xác định 13.245/7.447 việc đủ điều kiện thụ lý, giải quyết (số có hồ sơ). Đã giải quyết 11.261 đơn/6.058 việc, *đạt tỷ lệ 81,3% số việc có hồ sơ, vượt 21,3% so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội*.

2.2. Công tác giải quyết các vụ, việc yêu cầu bồi thường theo Luật trách nhiệm bồi thường của Nhà nước

Viện trưởng VKSND tối cao chỉ đạo toàn Ngành thực hiện nghiêm Chỉ thị về tăng cường trách nhiệm trong công tác quản lý, giải quyết yêu cầu bồi thường Nhà nước trong tố tụng hình sự thuộc trách nhiệm của VKSND⁴¹; chỉ đạo các đơn vị trong toàn ngành Kiểm sát khắc phục khó khăn, vướng mắc, sớm giải quyết dứt điểm việc bồi thường thiệt hại cho người bị oan⁴². Tiến hành kiểm tra công tác giải quyết yêu cầu bồi thường thiệt hại trong tố tụng hình sự thuộc trách nhiệm của VKSND tại 03 VKSND cấp tỉnh⁴³; tham gia đoàn kiểm tra Liên ngành về công tác bồi thường tại 05 tỉnh, thành phố⁴⁴. Ban hành 02 kiến nghị về việc đề nghị khắc phục những vi phạm trong quá trình giải quyết vụ việc yêu cầu bồi thường tại Tòa án⁴⁵. Trong kỳ, ngành Kiểm sát thụ lý giải quyết 20 trường hợp yêu cầu bồi thường thiệt hại. Kết quả, đã giải quyết xong 15 trường hợp với tổng số tiền đã chi trả là hơn 18 tỷ đồng.

³⁹ Trong đó, tỷ lệ chấp nhận kháng nghị trong kiểm sát việc giải quyết các vụ việc dân sự, hôn nhân và gia đình, kinh doanh, thương mại, lao động và những việc khác theo quy định của pháp luật *đạt tỷ lệ 80,2% (tăng 0,9%), vượt 10,2%* so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội.

⁴⁰ Trong đó, Hội đồng xét xử đã xét xử chấp nhận kháng nghị án hành chính *đạt tỷ lệ 83,4% (tăng 3,4%), vượt 8,4%* so với chỉ tiêu trong Nghị quyết số 96 của Quốc hội.

⁴¹ Chỉ thị số 08/CT-VKSTC ngày 26/11/2021.

⁴² VKSND tối cao đã chỉ đạo quyết liệt, hướng dẫn xử lý, giải quyết đối với những trường hợp yêu cầu bồi thường tồn đọng kéo dài nhiều năm, đến nay đã giải quyết bồi thường xong như vụ bà Lê Thị Thu ở Tiền Giang, vụ bà Trần Thị Thuận ở Thành phố Hồ Chí Minh, vụ ông Huỳnh Phước Bửu ở Hậu Giang.

⁴³ Tại VKSND các tỉnh: Cao Bằng, Bắc Giang, Bình Thuận.

⁴⁴ Gồm: Hà Nội, Tp. Hồ Chí Minh, Điện Biên, Đắk Nông và Khánh Hoà.

⁴⁵ Đối với TAND cấp cao tại Đà Nẵng và Tp. Hồ Chí Minh.

2.3. Sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả

Nhằm kịp thời thể chế hóa các quy định mới của Đảng, pháp luật của Nhà nước và tạo điều kiện thuận lợi để các đơn vị trong toàn Ngành thực hiện các quy trình, quy định về công tác tổ chức cán bộ, VKSND tối cao đã tiến hành xây dựng, sửa đổi, bổ sung 23 quy chế, quy định, hướng dẫn⁴⁶. Xây dựng các tài liệu trình và đã được Ủy ban Thường vụ Quốc hội giao bổ sung chỉ tiêu Kiểm sát viên cho ngành KSND⁴⁷; tiếp tục đề nghị kiện toàn tổ chức bộ máy biên chế, Kiểm sát viên của Viện kiểm sát quân sự các cấp⁴⁸; điều động, chuyển đổi vị trí công tác cho 140 người⁴⁹ giữa các đơn vị, VKSND các cấp; tổ chức tuyển dụng công chức, thi tuyển các chức danh tư pháp, thi nâng ngạch công chức nghiệp vụ khác. Ban hành Kế hoạch số 14/KH-VKSTC ngày 06/02/2024 về đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức ngành KSND năm 2024 và Hướng dẫn thực hiện Kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng công chức, viên chức ngành KSND năm 2024⁵⁰.

Triển khai xây dựng Đề án “Chiến lược công tác cán bộ của ngành Kiểm sát nhân dân đáp ứng yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới”, đến nay đã hoàn thành nghiệm thu giai đoạn 01 đảm bảo yêu cầu về tiến độ thời gian và chất lượng nội dung, hiện đang xây dựng giai đoạn 02 của Đề án.

2.4. Việc rà soát các luật theo Kết luận số 19-KL/TU ngày 14/10/2021 của Bộ Chính trị và Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15 ngày 05/11/2021 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội

VKSND tối cao đã hoàn thành việc phối hợp với Chính phủ nghiên cứu, rà soát Luật Tương trợ tư pháp; nghiên cứu phương án xây dựng riêng dự án Luật Tương trợ tư pháp về dân sự, dự án Luật Tương trợ tư pháp về hình sự, dự án Luật điều chỉnh về dẫn độ và dự án Luật điều chỉnh về chuyển giao người đang chấp hành án phạt tù. Đến nay, đã hoàn thành việc tham mưu, xây dựng Hồ sơ đề nghị xây dựng Luật Tương trợ tư pháp về hình sự trình Ủy ban thường vụ Quốc hội để đưa vào Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2025.

⁴⁶ Gồm: (1) Quy chế làm việc của Ban cán sự đảng VKSND tối cao ban hành kèm theo Quyết định số 10-QĐ/BCSĐ ngày 19/4/2023 của Ban cán sự đảng VKSND tối cao; (2) Quy chế phân cấp quản lý công chức, viên chức và người lao động trong ngành KSND ban hành kèm theo Quyết định số 208/QĐ-VKSTC ngày 08/6/2023 của Viện trưởng VKSND tối cao; (3) Quy chế bổ nhiệm, bổ nhiệm lại chức vụ quản lý, biệt phái đối với viên chức của VKSND, ban hành kèm theo Quyết định số 229/QĐ-VKSTC ngày 28/6/2023 của Viện trưởng VKSND tối cao; (4) Quy chế về việc thôi giữ chức vụ, miễn nhiệm, cách chức đối với viên chức giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý của VKSND, ban hành kèm theo Quyết định số 330/QĐ-VKSTC ngày 15/9/2023 của Viện trưởng VKSND tối cao; (5) Hướng dẫn số 19/HD-VKSTC ngày 02/10/2023 của Viện trưởng VKSND tối cao về thực hiện tinh giản biên chế trong ngành KSND; (6) Quy chế bổ nhiệm, bổ nhiệm lại, điều động, luân chuyển, biệt phái công chức trong ngành Kiểm sát nhân dân ban hành kèm theo Quyết định số 428/QĐ-VKSTC ngày 24/11/2023 của Viện trưởng VKSND tối cao;...

⁴⁷ Ngày 22/02/2024, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã có Nghị quyết số 999/NQ-UBTVQH15 giao bổ sung 28 Kiểm sát viên cao cấp và 702 Kiểm sát viên sơ cấp.

⁴⁸ Cụ thể: Thành lập Phòng Thực hành quyền công tố và kiểm sát điều tra án xâm phạm hoạt động tư pháp, tham nhũng, chức vụ xảy ra trong hoạt động tư pháp thuộc Viện kiểm sát quân sự Trung ương, Viện kiểm sát quân sự Quân đoàn 12 và Viện kiểm sát quân sự khu vực Quân đoàn 12; đồng thời, đề nghị bổ sung biên chế, Kiểm sát viên cho 03 đơn vị nói trên gửi Ủy ban Thường vụ Quốc hội. Nghiên cứu, xây dựng đề án thành lập đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc Cục Thống kê tội phạm và Công nghệ thông tin thuộc VKSND tối cao.

⁴⁹ Trong nội bộ VKSND tối cao: 18 người; VKSND tỉnh, VKSND cấp cao về VKSND tối cao: 25 người; giữa các VKSND tỉnh: 62 người; VKSND tối cao, VKSND cấp cao về VKSND tỉnh: 03 người; VKSND tối cao, VKSND tỉnh về VKSND cấp cao: 32 người.

⁵⁰ VKSND tối cao đã cử 6.098 lượt công chức, viên chức tham gia các khóa đào tạo, bồi dưỡng trong và ngoài Ngành, trong nước và nước ngoài.

Ban hành Kế hoạch sơ kết thực tiễn 08 năm thi hành và rà soát quy định của Luật Tổ chức VKSND năm 2014⁵¹; công văn đề nghị liên ngành và Kế hoạch trong ngành KSND về việc nghiên cứu, rà soát, sơ kết thực tiễn 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự⁵². Đến nay, việc nghiên cứu, rà soát, sơ kết thực tiễn thi hành các nội dung trên của VKSND tối cao đều bảo đảm đúng tiến độ theo yêu cầu tại Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH15.

3. Hạn chế, tồn tại và nguyên nhân

3.1. Hạn chế, tồn tại

Trong kỳ, chất lượng một số khâu công tác chưa đạt chỉ tiêu của Quốc hội, như: chất lượng kháng nghị phúc thẩm án hành chính đạt 46,3% và kháng nghị giám đốc thẩm các vụ, việc dân sự đạt 61,3%; tỷ lệ giải quyết quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố của Cơ quan điều tra VKSND tối cao đạt 87,9%; tỷ lệ thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng, chức vụ, kinh tế liên đến chức vụ còn thấp chưa đạt yêu cầu của Quốc hội giao; có 01 trường hợp Tòa án xét xử tuyên không phạm tội.

3.2. Nguyên nhân

(1). Do nhận thức và áp dụng pháp luật làm căn cứ kháng nghị chưa thống nhất giữa Viện kiểm sát và Tòa án bởi về hệ thống pháp luật điều chỉnh trong lĩnh vực quan hệ dân sự rộng; trong lĩnh vực đất đai có nhiều văn bản qua nhiều thời kỳ, nhiều chính sách thay đổi mà việc cập nhật và áp dụng rất phức tạp. Bên cạnh đó, một số quy định pháp luật chậm được hướng dẫn dẫn đến việc đánh giá chứng cứ trong một số vụ, việc còn khác nhau, gây khó khăn khi xác định, đánh giá mức độ vi phạm làm căn cứ kháng nghị.

(2). Một số vụ án, Tòa án có cùng quan điểm nhận định với Viện kiểm sát về vi phạm được nêu trong quyết định kháng nghị. Tuy nhiên, do có sự chuyển biến của tình hình, thay đổi của chính sách pháp luật, đồng thời, bản án đã được thi hành nên Tòa án cho rằng để ổn định tình hình không cần thiết phải hủy bản án để xét xử lại và không chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát.

(3). Án hành chính thường có tính chất phức tạp, đặc thù. Chủ thể bị kiện trong vụ án hành chính là cơ quan Nhà nước, người có chức vụ trong cơ quan Nhà nước, do đó, nhiều trường hợp không tham gia hoặc tham gia không đầy đủ các phiên đối thoại, phiên tòa; không cung cấp đầy đủ tài liệu cho cơ quan tiến hành tố tụng gây khó khăn trong quá trình giải quyết.

(4). Các vụ việc ở giai đoạn giám đốc thẩm có tính chất phức tạp; số lượng vụ việc có đơn đề nghị kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm ngày càng gia tăng.

⁵¹ Đã ban hành Kế hoạch số 105/KH-VKSTC ngày 15/5/2023 về việc nghiên cứu, rà soát và sơ kết thực tiễn 08 năm thi hành Luật Tổ chức VKSND năm 2014 trong ngành KSND, đồng thời, VKSND tối cao tổ chức 02 Hội thảo rà soát, sơ kết thực tiễn Luật Tổ chức VKSND năm 2014 tại tỉnh Bình Dương và Nghệ An.

⁵² Đã ban hành Công văn số 2133/VKSTC-V14 ngày 02/6/2023 về việc nghiên cứu, rà soát và sơ kết thực tiễn 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự gửi các bộ, ngành có liên quan; ban hành Kế hoạch số 117/KH-VKSTC ngày 09/6/2023 về việc nghiên cứu, rà soát và sơ kết thực tiễn 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021) trong ngành KSND, VKSND tối cao cũng đã tổ chức 02 Hội thảo rà soát, sơ kết thực tiễn 05 năm thi hành Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021) tại thành phố Hồ Chí Minh và tỉnh Quảng Ninh.

Bên cạnh đó, một số vụ việc kéo dài, xét xử nhiều cấp, nhiều lần,... dẫn đến khó khăn trong việc xác định đúng bản chất vụ việc và thực hiện thẩm quyền kháng nghị giám đốc thẩm, tái thẩm.

(5). Do các vụ việc, vụ án tham nhũng, chức vụ đều có tính chất phức tạp, liên quan nhiều lĩnh vực, nhiều nhóm đối tượng, phạm vi địa bàn phạm tội rộng; hành vi phạm tội diễn ra một thời gian dài, thậm chí gần mười năm mới bị phát hiện, khởi tố, dẫn đến việc thu thập tài liệu, chứng cứ, xác minh, thu hồi tài sản gặp rất nhiều khó khăn; quan điểm giữa các cơ quan tiến hành tố tụng về đánh giá chứng cứ, xác định tội danh, xác định thiệt hại trong một số vụ án chưa thống nhất, phải họp bàn nhiều lần. Công tác giám định, định giá tài sản trong tố tụng tại một số tổ chức giám định, định giá tài sản thuộc bộ, ngành chưa đáp ứng được yêu cầu về tiến độ và chất lượng, hầu hết đều chậm dẫn đến việc giải quyết vụ việc, vụ án chậm tiến độ, nhiều vụ việc hết thời hạn điều tra, xác minh chưa có kết luận giám định, định giá tài sản.

(6). Việc nhận thức về hành vi phạm tội, cấu thành tội phạm giữa Tòa án và Viện kiểm sát còn có đánh giá khác nhau, trái quan điểm dẫn đến nhận định và áp dụng pháp luật không thống nhất.

(7). Tội phạm xâm phạm hoạt động tư pháp, tham nhũng, chức vụ xảy ra trong hoạt động tư pháp có đặc trưng riêng (đối tượng phạm tội có trình độ pháp luật cao, kinh nghiệm, thủ đoạn che giấu tội phạm tinh vi,...). Quá trình giải quyết nguồn tin về tội phạm, nhiều trường hợp mời, triệu tập nhưng người bị tố giác không đến, không làm việc với Điều tra viên (theo điểm c, khoản 2, Điều 127 Bộ luật Tố tụng hình sự, chỉ khi khởi tố vụ án thì mới được thực hiện biện pháp dẫn giải). Vì vậy, rất khó khăn cho hoạt động xác minh, giải quyết nguồn tin.

4. Giải pháp và kiến nghị

4.1. Giải pháp

Viện trưởng VKSND tối cao chỉ đạo toàn Ngành quán triệt, thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Quốc hội về công tác tư pháp. Đồng thời, tập trung thực hiện những nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau:

Một là, thực hiện tốt nhiệm vụ chống oan, sai và bỏ lọt tội phạm; tập trung tăng cường trách nhiệm công tố trong hoạt động điều tra theo Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021), đạt và vượt các chỉ tiêu nghiệp vụ, đặc biệt là chỉ tiêu theo Nghị quyết số 96 của Quốc hội, phấn đấu không để xảy ra các trường hợp đình chỉ bị can do không phạm tội, Tòa án tuyên bị cáo không phạm tội.

Tập trung giải quyết tốt các vụ án do Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo dõi, chỉ đạo; xử lý kịp thời, nghiêm minh các vụ án hình sự nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm.

Hai là, tích cực phối hợp với các cơ quan tư pháp và cơ quan hữu quan trong xây dựng, hướng dẫn thi hành pháp luật, nhất là Bộ luật Hình sự, Bộ luật Tố tụng hình sự. Tiếp tục hướng dẫn, giải đáp khó khăn, vướng mắc trong nhận

thức và áp dụng pháp luật; xây dựng các quy trình, kỹ năng nghiệp vụ nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả các khâu công tác thực hiện chức năng, nhiệm vụ của VKSND.

Ba là, tiếp tục kiện toàn, tinh gọn tổ chức bộ máy Viện kiểm sát các cấp; kiện toàn lãnh đạo VKSND các cấp; sử dụng hợp lý, hiệu quả nguồn nhân lực hiện có; thực hiện hiệu quả việc luân chuyển, điều động, biệt phái Kiểm sát viên giữa Viện kiểm sát các cấp để đào tạo, rèn luyện, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

Bốn là, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong đơn vị; đẩy mạnh cải cách hành chính, công vụ; tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong thực hiện nhiệm vụ; tiếp tục xây dựng, hoàn thiện các đề án tăng cường cơ sở vật chất, kinh phí, chế độ bảo đảm cho hoạt động của Ngành.

4.2. Kiến nghị

Thông qua việc thực hiện Nghị quyết số 755, VKSND tối cao trân trọng kiến nghị Ủy ban Thường vụ Quốc hội một số vấn đề sau:

(1). Đề nghị xem xét, chỉ đạo việc tổng kết, đánh giá 05 năm thực hiện Nghị quyết số 96/2019/QH14 ngày 27/11/2019 để có căn cứ nghiên cứu, sửa đổi Nghị quyết cho phù hợp với tình hình và điều kiện thực tế công tác của VKSND.

(2). Đề nghị xem xét giao cơ quan có liên quan phối hợp với VKSND tối cao nghiên cứu cơ chế phân bổ ngân sách theo hướng căn cứ nhiệm vụ và khối lượng công việc thực tế để giao dự toán chi thường xuyên phù hợp với chức năng, nhiệm vụ đặc thù của ngành KSND.

(3). Đề nghị giao bổ sung chức danh Kiểm sát viên các ngạch gồm 766 Kiểm sát viên sơ cấp cho VKSND cấp huyện và 1.240 Kiểm sát viên trung cấp (441 Kiểm sát viên trung cấp cho VKSND cấp tỉnh và 799 Kiểm sát viên trung cấp cho Phó Viện trưởng VKSND cấp huyện để tương đồng giữa chức vụ và chức danh, tạo điều kiện thuận lợi trong việc lãnh đạo, chỉ đạo và hướng dẫn Kiểm sát viên sơ cấp thực hiện nhiệm vụ) trong chỉ tiêu biên chế đã được giao.

(4). Đề nghị Quốc hội, Chính phủ chỉ đạo các bộ, ban, ngành trong hệ thống chính trị quan tâm, phối hợp chặt chẽ với VKSND tối cao trong quá trình nghiên cứu, xây dựng 04 đề án: (1) “Nghiên cứu, xây dựng cơ chế kiểm soát việc ban hành các văn bản quy phạm pháp luật dưới luật và xem xét trách nhiệm trong trường hợp ban hành văn bản gây hậu quả nghiêm trọng”; (2) “Nghiên cứu, xây dựng cơ chế khởi kiện vụ án hành chính để đưa ra Tòa án phán quyết đối với trường hợp các cơ quan quản lý nhà nước, các chủ thể không thực hiện hoặc thực hiện không đúng pháp luật gây thiệt hại đến lợi ích công cộng, lợi ích nhà nước”; (3) “Nghiên cứu hoàn thiện quy định pháp luật về khởi kiện vụ án dân sự trong trường hợp chủ thể các quyền dân sự là nhóm dễ bị tổn thương hoặc trường hợp liên quan đến lợi ích công nhưng không có người đứng ra khởi kiện”; (4) “Những bất cập trong Bộ luật Hình sự và Bộ luật Tố tụng hình sự liên quan đến thi hành án tử hình; việc nghiên cứu giảm bớt tội danh bị áp dụng hình

phạt tử hình; tăng cường áp dụng biện pháp chuyển đổi từ hình phạt tử hình sang hình phạt tù, nhất là các tội xâm phạm trật tự quản lý kinh tế, xâm phạm sở hữu” và trong quá trình thực hiện nhiệm vụ rà soát, sơ kết thực tiễn thi hành quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021).

Trên đây là Báo cáo của VKSND tối cao về kết quả thực hiện Nghị quyết số 755/NQ-UBTVQH15 ngày 27/3/2023 về hoạt động chất vấn tại Phiên họp thứ 21 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội./.

Nơi nhận:

- Ủy ban Thường vụ Quốc hội (để b/c);
- UBTP của Quốc hội (để thẩm tra);
- Lãnh đạo VKSND tối cao;
- Lưu: VT, PTMTH.

**KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG THƯỜNG TRỰC**

(Đã ký)

Nguyễn Huy Tiến